

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 17/2019-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. marca 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojмира Mamojku a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní o prijatej ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Špirkom, Nerudova 6, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 251/2013 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 251/2013 porušené boli.

2. Okresnému súdu Prešov prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 251/2013 konal bez zbytočných prietahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je mu Okresný súd Prešov p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Prešov je p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 325,42 € (slovom trisťdvadsaťpäť eur a štyridsaťdva centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Juraja Špirka, Nerudova 6, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Ústavnej s'ťažnosti vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 17/2019-14 z 9. januára 2019 prijal na ďalšie konanie ústavnú s'ťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 251/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“) o náhradu škody, v ktorom nebolo ku dňu podania ústavnej s'ťažnosti meritórne rozhodnuté. S'ťažnosť bola podaná ústavnému súdu 2. januára 2019.

2. S'ťažovateľ v ústavnej s'ťažnosti popísal priebeh napadnutého konania chronologickým súpisom procesných úkonov v danej veci. Návrh na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie sumy 1 696,10 € s príslušenstvom z titulu náhrady škody s'ťažovateľ podal okresnému súdu 12. júla 2013. Posledným úkonom súdu pred podaním ústavnej

sťažnosti bolo vyhlásenie rozsudku na pojednávaní 6. marca 2018. Od tohto dňa súd nedoručil žalobcovi rozsudok ani zápisnicu z pojednávania a ku dňu podania ústavnej sťažnosti zostal nečinný.

3. Sťažovateľ uviedol, že 28. novembra 2018 podal sťažnosť na priet'ahy predsedovi okresného súdu v zmysle § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a sudcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s tým, že ku dňu podania ústavnej sťažnosti nedostal na túto sťažnosť odpoveď.

4. Podľa názoru sťažovateľa postupom okresného súdu vznikli v namietanom konaní zbytočné priet'ahy spôsobené činnosťou okresného súdu, ktorý síce vykonával procesné úkony, tie ale neboli efektívne, a tiež úplnou nečinnosťou súdu v obdobiach od 26. februára 2014 do mája 2015, od 7. júna 2016 do 13. júla 2017 a následne po vyhlásení ostatného rozsudku súdu prvého stupňa od 6. marca 2018. Za neefektívny postup súdu považuje sťažovateľ duplicitné a nadbytočné úkony súdu, ktoré nemožno považovať za efektívny a relevantný postup pri odstraňovaní právnej neistoty sťažovateľa. Podľa jeho názoru okresný súd nepostupoval v konaní tak, aby v čo najkratšej dobe zadovážil dostatok dôkazov pre rozhodnutie.

5. Pokiaľ ide o predmet konania ako jednu z podmienok, splnenie ktorých ústavný súd skúma v súvislosti s porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, sťažovateľ uviedol, že ide o civilnoprávne konanie, žalobu o náhradu škody, ktorá je bežnou súčasťou sporovej agendy všeobecných súdov. Podľa jeho názoru nie sú v danej veci prítomné okolnosti, ktoré by odôvodňovali doterajší priebeh konania jeho zložitou. Vec sa nejaví zložitou po právnej stránke. K predmetu konania existuje ustálená právna úprava a judikatúra.

6. Sťažovateľ je toho názoru, že svojím správaním v namietanom konaní nijakým spôsobom neprispel k zbytočným priet'ahom a vykonal všetky úkony potrebné na preukázanie skutku. Poukázal na skutočnosť, že vec bola najprv prejednávaná ako priestupok obcou [REDACTED] a všetky dôkazy boli bezprostredne po skutku zdokumentované

policajnými orgánmi. Následne, keď zodpovednosť žalovaného za priestupok zanikla v dôsledku uplynutia lehoty podľa § 20 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, nemal sťažovateľ inú možnosť, len sa obrátiť so žalobou o náhradu škody na súd. Sťažovateľ uznáva, že medzi dôkazmi, ktoré boli vykonané v napadnutom konaní, a dôkazmi vykonanými v priestupkovom konaní boli rozpory, avšak toto pričíta zbytočným prieťahom v konaní na strane súdu.

7. Sťažovateľ tiež opakovane odkazuje na judikatúru ústavného súdu, z ktorej vyplýva, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci sa pritom právna neistota neodstráni, tá sa vytvára až právoplatným rozhodnutím. Postup okresného súdu vyhodnotil sťažovateľ ako konanie, ktoré nesmerovalo k odstráneniu jeho právnej neistoty.

8. Na základe uvedenej sťažnostnej argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní a aby okresnému súdu prikázal v namietanom konaní konať. Zároveň žiadal o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 5 000 € a rovnako si uplatnil aj náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 325,42 €.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

9. Po prijatí časti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k ústavnej sťažnosti a zároveň oznámil, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predseda okresného súdu v odpovedi na výzvu sp. zn. 1 SprO 59 /2019 z 22. januára 2019 oznámil ústavnému súdu, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, a zároveň k veci samotnej uviedol:

„Na základe Vašej žiadosti zo dňa 10. 01. 2019 doručenej Okresnému súdu Prešov dňa 14. 01. 2019 Vám oznamujem, že vo veci vedenej pod sp. zn. 13C/251/2013 vyhlásil zákonný sudca rozsudok dňa 06.03.2018, expedovaný bol dňa 20. 12. 2018. Keďže postup zákonného sudcu Mgr. Revického považujeme za porušenie jeho pracovných povinností, podávam na neho návrh na začatie disciplinárneho konania.

V danom spise bolo podané odvolanie 10.01.2019, prebiehajú procesné úkony v súvislosti s odvolacím konaním, v súčasnej dobe nie je možné spis zapožičať.“

10. Výzvou z 29. januára 2019 ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, aby sa vyjadril, či trvá na ústnom pojednávaní, a zároveň mu zaslal vyjadrenie okresného súdu na zaujatie stanoviska.

11. Právny zástupca sťažovateľa podaním z 5. februára 2019 ústavnému súdu oznámil, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania a k veci samej uviedol:

„Z pripojeného stručného vyjadrenia Okresného súdu Prešov vyplýva, že postupom zákonného sudcu Mgr. Revického došlo k porušeniu jeho pracovných povinností, preto podávajú návrh na začatie disciplinárneho konania. S postupom predsedu súdu sa plne stotožňujeme. V ostatnom sa plne pridriavame nášho písomného podania s tým, že len skonštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením. Preto sťažovateľ z dôvodov uvedených v podaní považuje za odôvodnené priznať mu finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy SR.“

III.

K obsahu spisu okresného súdu v napadnutom konaní

12. Ústavný súd v záujme objektívneho posúdenia veci požiadal okresný súd o predloženie súdneho spisu, ktorý mu okresný súd doručil na nahliadnutie 19. decembra 2019. Zo spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie, z vyjadrenia okresného súdu a ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil takýto stav namietaného konania:

13. Dňa 12. júla 2013 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie sumy 1 696,10 € s príslušenstvom z titulu náhrady škody. Dňa 12. augusta 2013 vydal na jeho základe okresný súd platobný rozkaz. Po podaní odporu proti platobnému rozkazu sa v konaní uskutočnilo prvé pojednávanie 26. februára 2014, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu neprítomnosti žalovaného, ktorého výsluch považoval súd za potrebný.

14. Následne došlo opatrením predsedu súdu sp. zn. 1 SprR 5/2014 k zmene zákonného sudcu z dôvodu zmeny rozvrhu práce dodatkom č. 5. Dňa 15. mája 2014 dal konajúci sudca pokyn na nariadenie pojednávania na 9. september 2014. No už 11. júna 2014 bol termín pojednávania súdom zrušený z dôvodu zmeny rozvrhu práce dodatkom č. 8 a došlo opäť k zmene zákonného sudcu. Vec bola pridelená sudcovi Mgr. Petrovi Revickému.

15. Ďalšie pojednávanie bolo súdom nariadené na 9. jún 2015 až na základe urgencie právneho zástupcu sťažovateľa zo 6. mája 2015. Ten však obratom požiadal súd o zmenu termínu hlavného pojednávania z dôvodu kolízie s tromi inými pojednávaniami, ktoré boli nariadené skôr. Na základe tejto žiadosti zmenil súd termín pojednávania na 22. september 2015.

16. Na hlavnom pojednávaní, ktoré sa konalo 22. septembra 2015, vyplynula z vykonaného dokazovania (výsluch účastníkov konania) potreba vykonania ďalších dôkazov a pojednávanie bolo odročené na 10. november 2015. Ďalšie pojednávanie sa uskutočnilo v uvedený dátum, avšak zo svedeckých výpovedí vyplynula potreba vykonania ďalšieho dokazovania, pretože svedecké výpovede sa líšili od svedeckých výpovedí z priestupkového konania. Následne súd vykonal viacero úkonov na zabezpečenie dôkazov (výzva policajným orgánom objasňujúcim priestupok, výzva príslušnej obci prejednávajúcej priestupok, výzva právnomu zástupcovi žalobcu na doplnenie dokazovania).

17. Dňa 8. apríla 2016 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom súd rozhodol o zamietnutí žaloby. Konajúci sudca požiadal 6. mája 2016 o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozsudku z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti. Rozsudok bol právnomu

zástupcovi sťažovateľa doručený 23. mája 2016. Právny zástupca sťažovateľa podal 6. júna 2016 proti rozsudku odvolanie, ktoré okresný súd predložil na prejednanie a rozhodnutie Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) 9. augusta 2016. Krajský súd rozhodol o odvolaní sťažovateľa 31. októbra 2017 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Spis bol okresnému súdu doručený 4. decembra 2017.

18. Okresný súd nariadil obratom hlavné pojednávanie na 9. február 2018 a zároveň vyzval sťažovateľa na doplnenie návrhov na vykonanie dokazovania. Právny zástupca žalovaného však požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu dovolenky v zahraničí.

19. Súd odročil hlavné pojednávanie na základe žiadosti na 6. marec 2018 a vyzval opäť právneho zástupcu sťažovateľa na upresnenie dôkazných návrhov z dôvodu ich neurčitosti. Súd vykonal viaceré úkonov na zabezpečenie dôkazov (výzva obci prejednávajúcej priestupok). Následne na hlavnom pojednávaní okresný súd žalobu opäť zamietol.

20. Rozsudok okresného súdu bol súdom expedovaný až po podaní ústavnej sťažnosti 20. decembra 2018 a právnomu zástupcovi sťažovateľa bol doručený 2. januára 2019.

21. Sťažovateľ podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu proti rozsudku odvolanie a vec bola 19. februára 2019 predložená na rozhodnutie krajskému súdu, ktorý vo veci stále koná.

IV.

Právomoc ústavného súdu, zákonné a judikatúrne východiská a vyhodnotenie postupu okresného súdu

22. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

23. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

24. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13, § 16 až § 28, § 32 až § 248, § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

25. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

26. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

27. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02, I. ÚS 132/03).

28. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti, ktorá je plne aplikovateľná i po zmene právnej úpravy, konštantne vychádza z názoru, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04). Pre naplnenie práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány (napr. všeobecné sudy) vec len prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony (bez ohľadu na ich počet) a právoplatne nerozhodli (napr. I. ÚS 118/02). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa strana sporu obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

29. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený, a počnúc týmto dňom je úprava civilného sporového, civilného mimosporového a správneho súdneho konania predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku.

30. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, v ktorý sa bude konať nové pojednávanie.

31. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prieťahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

32. Povinnosť súdu konať bez prieťahov vyplýva i z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán, ako aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo z § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

33. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prieťahom, a teda či bolo alebo nebolo porušené základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04, I. ÚS 398/2016). V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

34. Ku kritériu zložitosti veci ústavný súd konštatuje, že konanie o zaplatenie z titulu náhrady škody nevykazovalo z právneho hľadiska črty mimoriadnej zložitosti a tvorí bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázal ani na právnu, ani na skutkovú zložitosť danej veci.

35. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd konštatuje, že nezistil také okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na ťarchu sťažovateľa pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom, teda neprimeraná dĺžka napadnutého konania pred okresným súdom nebola vyvolaná správaním sťažovateľa.

36. Napokon ústavný súd pristúpil k hodnoteniu tretieho kritéria, a to samotného postupu okresného súdu. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, t. j. takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

37. Ústavný súd sa podrobne oboznámil s doterajším priebehom napadnutého konania a zistil, že okresný súd priebežne konal o návrhu sťažovateľa, nariad'oval pojednávania a dvakrát vo veci rozhodol rozsudkom. Ústavný súd však musí zároveň konštatovať, že v postupe okresného súdu boli obdobia nečinnosti, ktoré uviedol sťažovateľ (pozri bod 4). Tieto obdobia nečinnosti spočívali v neefektívnej organizácii práce súdu či opakovaných zmenách zákonného sudcu.

38. Pokiaľ ide o obdobie nečinnosti označené sťažovateľom medzi 9. augustom 2016 a 31. októbrom 2017, keď vo veci konal krajský súd ako odvolací súd, ústavný súd konštatuje, že napriek skutočnosti že sťažovateľ nenapadol i postup krajského súdu, s prihliadnutím na rozhodovaciu činnosť ESLP, ktorý posudzuje konanie ako celok, ústavný súd zahrnul uvedené obdobie medzi zbytočné priet'ahy v konaní.

39. S ohľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že celková doba konania na prvostupňovom súde (6 a pol roka) je neprimeraná, čo je nezlučiteľné so sťažovateľom namietaným porušením základných práv podľa ústavy a dohovoru a judikatúrou ústavného súdu, ako aj ESLP.

V.

Posúdenie vecí ústavným súdom

K bodu 1 výrokovej časti nálezu

40. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd v napadnutom konaní porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

K bodu 2 výrokovej časti nálezu

41. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

42. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

43. V nadväznosti na výrok o porušení označených práv a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľa ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných prietáhov, zohľadňujúc skutočnosť, že označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľa právoplatne skončená a do komplexu úkonov smerujúcich k naplneniu právnej istoty patrí aj „porozsudková“ agenda vrátane doručovania súdnych rozhodnutí či rozhodovanie o výške trov ako integrálnej súčasti súdneho konania (II. ÚS 735/2014, III. ÚS 207/2016).

K bodu 3 výrokovej časti nálezu

44. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie [obdobne § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde].

45. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadost'učinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

46. Podľa § 135 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadost'učinenie, v lehote do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu priznané finančné zadost'učinenie sťažovateľovi nezaplatí, zvyšuje sa finančné zadost'učinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplattenia.

47. Sťažovateľ žiadal priznať mu primerané finančné zadost'učinenie vo výške 5 000 € z dôvodu, že právna neistota spôsobená zbytočnými priet'ahmi v konaní, v ktorej sa sťažovateľ dlhodobo nachádza, mu spôsobila materiálnu, ako aj nemateriálnu ujmu.

48. Vychádzajúc z dĺžky napadnutého konania a s ohľadom na zistené obdobia nečinnosti a neefektívnu činnosť okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že v posudzovanej veci sú dané dôvody na priznanie finančného zadost'učinenia. Pri ustálení sumy ústavný súd prihliadal na namietané skutočnosti a celkovú dobu napadnutého konania, jeho priebeh a na mieru zavinenia okresného súdu na vzniknutých priet'ahoch, ako aj na to, že po prijatí ústavnej sťažnosti okresný súd už meritórne rozhodol. Zároveň vzal ústavný súd do úvahy správanie sťažovateľa, povahu veci a význam konania pre sťažovateľa, ako aj skutočnosť, že dôkazná situácia sťažovateľa v napadnutom konaní sa v dôsledku neprimerane dlhého konania zásadným spôsobom zhoršila. Podľa názoru ústavného súdu konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci zodpovedá priznanie finančného zadost'učinenia sťažovateľovi v sume 1 500 €, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu. Vo zvyšnej časti jeho žiadosti ústavný súd nevyhovel (bod 5 výroku nálezu). Ústavný súd vychádzal pri stanovení výšky finančného zadost'učinenia zo svojej judikatúry (napr. I. ÚS 4/06, IV. ÚS 275/05 a I. ÚS 139/06).

VI. Trovy konania

49. Ústavný súd rozhodol o náhrade trov právneho zastúpenia, ktoré sťažovateľovi vznikli v konaní pred ústavným súdom.

50. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

51. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov právneho zastúpenia sťažovateľa vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

52. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2018 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 153,50 € a režijný paušál v sume dvakrát po 9,21 €. Celková hodnota náhrady trov konania tak predstavuje sumu 325,42 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

53. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

54. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu